

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní úprava leteckého provozu ve zvláště chráněných územích

Vzdušný prostor České republiky je uspořádán a regulován zejména s ohledy na národní, bezpečnostní a obranné potřeby. Právní předpisy v oblasti leteckého práva jsou však značně ovlivněny i zájmem na ochranu životního prostředí. Vzhledem k rostoucí oblibě létání z řad široké veřejnosti související s rychlým technologickým rozvojem a zlepšováním cenové dostupnosti leteckých zařízení se zvyšuje počet osob, které se podílejí na leteckém provozu ve zvláště chráněných územích, aniž by byly dostatečně obeznámeni s relevantní právní úpravou včetně rizik s tím spojených.

Cílem tohoto článku je shrnout právní úpravu leteckého provozu ve zvláště chráněných územích pro uživatele létajících zařízení určených pro rekreační a sportovní létání, vyjma bezpilotních systémů. Úvodem do problematiky je třeba uvést, že zákon č. [114/1992](#) Sb., o ochraně přírody a krajiny, jako kategorie zvláště chráněných území vyjmenovává národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. Dalšími právními předpisy, které jsou pro téma článku relevantní je zákon č. [49/1997](#) Sb., o civilním letectví, a vyhláška č. [108/1997](#) Sb., kterou se provádí zákon o civilním letectví. Letecký provoz je silně regulován i evropskými předpisy, pro účely tohoto článku stojí za zmínku nařízení Komise (EU) č. 923/2012 ze dne 26. září 2012, kterým se stanoví společná pravidla létání.

Tzv. velkou novelou zákona o ochraně přírody a krajiny z roku 2017 byl podstatně šířeji stanoven zákaz pro létání nad národními parky. Od zmíněného roku omezení zní tak, že se na celém území národních parků nesmí létat v rozporu s podmínkami stanovenými v opatření obecné povahy vydaném podle jiného právního předpisu, a to kromě letů pro zajištění bezpečnosti státu, ochrany osob, majetku nebo veřejného pořádku, a letů pro potřeby orgánů ochrany přírody, viz ustanovení § 16 odst. 2 písm. l) zákona o ochraně přírody a krajiny. Nutno dodat, že před zmíněnou velkou novelou zákona o ochraně přírody a krajiny bylo zakázáno na celém území národních parků pouze pořádat vyhlídkové lety vzdušnými dopravními prostředky. Za vyhlídkové lety nebylo možno považovat lety běžných dopravních linek, aerotaxi, sportovní lety, služební lety Armády ČR, lety integrovaného záchranného systému, a to ani v případě, že měly negativní vliv na přírodní prostředí národního parku.[\[1\]](#)

NÁRODNÍ PARKY

Zvláštním předpisem, dle kterého se příslušné správní akty obsahující podmínky pro létání nad národními parky vydávají a na který zákon o ochraně přírody a krajiny odkazuje, je zákon o civilním letectví, konkrétně jeho ustanovení § 44 odst. 3, dle kterého může Úřad civilního letectví opatřením obecné povahy na dobu nezbytně nutnou nebo trvale omezit nebo zakázat užívání vzdušného prostoru České republiky k létání nad určitými oblastmi, a to z důvodu obrany státu, z bezpečnostních důvodů nebo z důvodů ochrany životního prostředí.

Úřad civilního letectví po přijetí dané novely zákona o ochraně přírody a krajiny dlouho neotálel a hned v roce 2018 pro všechny čtyři české národní parky opatření obecné povahy vydal, v brzké budoucnosti se přitom počítá i s vyhlášením pátého českého národního parku Křivoklátsko. Tato

opatření obecné povahy jsou vydávána ve formě veřejné vyhlášky a národní parky jakožto omezené prostory vymezují trojrozměrně pomocí geo souřadnic a horní hranice, která činí 1 000 ft neboli 300 metrů nad nejvyšší překážkou v okruhu 600 m od letadla. V tomto vymezeném území tak platí zákaz vstupu do vzdušného prostoru s výjimkou, kromě výše uvedeného, např. i letů bezmotorových letadel či pozorovacích letů dle Smlouvy o otevřeném nebi. Další výjimky může v případě existence legitimního zájmu po posouzení dopadů na životní prostředí a v závislosti na vyjádření uživatele prostoru, kterými jsou v daném případě správy jednotlivých národních parků, povolit Úřad civilního letectví. Správní orgány by tak v každém jednotlivém případě měly posuzovat, zda jsou zájmy žadatele o let v omezeném prostoru národního po posouzení dopadů na životní prostředí legitimní.

DALŠÍ ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Co se týče zbylých kategorií zvláště chráněných území, jako jsou například chráněné krajinné oblasti, přírodní rezervace či přírodní památky, přelet nad nimi není zákonem zakázán a Úřad civilního letectví se zatím pro tato území neuchýlil k omezením pro vstup do vzdušného prostoru nad nimi, jako je tomu u národních parků, ačkoliv mu to zákon o civilním letectví dle výše uvedeného ustanovení § 44 odst. 3 zákona o civilním letectví prakticky umožňuje. Zapotřebí je však podotknout, že na rozdíl od těchto zbytkových kategorií zvláště chráněných území zákon o ochraně přírody a krajiny úpravu podmínek pro let nad národními parky ve formě opatření obecné povahy přímo vyžaduje. Jiná je rovněž situace pro bezpilotní systémy, když se Úřad pro civilní letectví rozhodl jejich provoz uvnitř všech zvláště chráněných území zakázat s odkazem na ustanovení § 44 odst. 4 zákona o civilním letectví a výjimky povoluje pouze po předchozím souhlasu příslušného úřadu ochrany přírody[2]. I tak však průlet nad zbylými kategoriemi zvláště chráněných územích není bez limitací, zákon o ochraně přírody a krajiny výslovně zakazuje například škodlivě zasahovat rušením do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů či úmyslně vyrušovat volně žijící ptáky. Je tedy třeba pamatovat, že motorová letadla, zejména vrtulníky, životní prostředí zasahují zejména svým hlukem, který může chování mnoha druhů živočichů negativně ovlivňovat a vést ve svém důsledku k porušování zákona, což může vyústit až v přestupek, za který orgán ochrany přírody v tomto případě ukládá pokutu až do výše 20 000,- Kč. Ve zbylých kategoriích zvláště chráněných územích je zároveň nezbytné dodržovat i obecné předpisy leteckého provozu, které například mimo zastavěná území udávají minimální výšku pro tzv. VFR lety[3] 150 metrů nad zemí nebo vodou v okruhu 150 metrů od letadla. Nad hustě zastavěnými území měst, vesnic a jiných obydlených míst je pak minimální výška stanovena 300 metry nad nejvyšší překážkou v okruhu 600 m od letadla.

Jinou situací je vzlet či přistání ve zvláště chráněném území. Předmětnou úpravu nalezneme ve zmíněné vyhlášce č. [108/1997 Sb.](#) Dle jejího ustanovení § 14 odst. 5 písm. b) platí, že ke vzletům a přistáním lze využít pouze ploch, které jsou mimo území národního parku, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky, ledaže k tomu dal souhlas příslušný úřad ochrany přírody. V případě národních parků jsou příslušnými úřady parků již jmenované správy jednotlivých národních parků, např. Správa Krkonošského národního parku. Pro chráněné krajinné oblasti, národní přírodní památky a národní přírodní rezervace vykonává správu Agentura ochrany přírody a krajiny. Krajské úřady jsou pak příslušné pro oblasti přírodních rezervací a přírodních památek. Obdobná pravidla konkrétně pro motorová sportovní létající zařízení nalezneme přímo i v zákoně o civilním letectví, viz jeho ustanovení § 84d odst. 2 písm. b).

Pro případy porušení leteckých předpisů na úseku létání nad národními parky a pravidel pro vzlety a přistání ve zvláště chráněných územích pamatuje zákon o civilním letectví i na sankční ustanovení, když porušení těchto pravidel sankcionuje shodně pokutou až do výše 1 000 000,- Kč. Mimo peněžité trest lze za přestupek uložit i trest zákazu činnosti a přestupky dle rozhodné působnosti projednává zpravidla Ministerstvo dopravy či Úřad civilního letectví.

SHRNUTÍ

Velkou novelou zákona o civilním letectví z roku 2017 došlo k rozšíření zákazu létání nad národními parky způsobem, že aktuálně platí podmínky stanovené opatřeními obecné povahy, které omezený vzdušný prostor ohraničují přibližnými hranicemi národních parků a výškou 1 000 ft neboli 300 metrů nad zemí v okruhu 600 metrů od letadla. Přijetí této novely hodnotím kladně, neboť byly odstraněny nejasnosti v otázce, co vše lze podřadit pod pojem vyhlídkový let. O to pečlivěji však aktuálně správy národních parků a Úřad civilního letectví musí zkoumat legitimní zájmy žadatele pro vstup do vzdušného prostoru nad národními parky. **Každý případ letu nebo vícero letů je tak posuzován jednotlivě a hodnocen by měl být dopad na životní prostředí z hlediska hlukové a emisní zátěže letadla, výskytu živočichů v dané oblasti, četnosti letů, času jednotlivých letů, účelu letů a přistání apod.** Například s námitkou Správy Krkonošského národního parku týkající se údajně významně negativního vlivu na objekty ochrany Ptačí oblasti Krkonoše se Úřad civilního letectví v odůvodnění předmětného opatření obecné povahy[4] vypořádal tak, že k prokázání podstatného vlivu leteckého provozu na vybrané skupiny živočichů nedošlo. U zamýšleného přistávání či vzletu pak přichází v úvahu i hodnocení dopadu na flóru v dané oblasti. Ve všech případech je správní orgán povinen své rozhodnutí řádně odůvodnit a uvést konkrétní dopady každého případu na životní prostředí. U zbytkových kategorií zvláště chráněných území zákon ani Úřad civilního letectví omezení pro provoz letadel, vyjma bezpilotních systémů, nestanovuje, i tak je však ale třeba dbát na zájmy chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny a nenarušovat život tamní fauny.

V případě povolování výjimek ze zákazu pro lety nad národními parky má vyjádření uživatele prostoru, tj. správy jednotlivého národního parku, povahu poradní a rozhodnutí ve věci vydává Úřad civilního letectví. Oproti tomu ke vzletům a přistáním na plochách nacházejících se ve zvláště chráněných územích je třeba výhradně souhlasu příslušného úřadu ochrany přírody.

Aby byla žádost o výjimku ze zákazu letu nad národními parky či žádost o souhlas s přistáváním či vzlety ve zvláště chráněných územích kladně vyřízena, doporučujeme již v žádosti vylíčit všechny rozhodné skutečnosti pojednávající o účelu a četnosti letů, druhu létajících zařízení a rovněž i o konkrétních předpokládaných či nepředpokládaných působeních na životní prostředí. Udělení či neudělení souhlasu s přistáváním ve zvláště chráněných územích se vydávají formou rozhodnutí, vůči kterému je možné podat opravný prostředek ve formě odvolání, nadřízeným správním orgánem je v tomto případě Ministerstvo životního prostředí. Také povolení výjimky ze zákazu letů v omezených prostorech nad národními parky má formu správního rozhodnutí, vůči kterému se žadatel může odvolat k Ministerstvu dopravy. Zcela nejednoznačnou povahu má však vyjádření uživatele prostoru, tj. správ jednotlivých národních parků, v závislosti na nichž vydává konečné rozhodnutí Úřad civilního letectví pro povolení výjimky ze zákazu letů nad omezenými vzdušnými prostory národních parků. Nejedná se totiž o rozhodnutí ani o závazné stanovisko, které by bylo možné napadnout standardními opravnými prostředky dle zákona č. [500/2004](#) Sb., správního řádu. Pokud by tedy žadatel byl tímto vyjádřením zkrácen na svých právech v souvislosti s tím, že ve vazbě na toto vyjádření by se žadateli nedostalo povolení výjimky ze zákazu letů nad omezenými prostory národních parků, bylo by možné se proti nezákonnosti takového vyjádření bránit v rámci řízení o ochraně před nezákonným zásahem dle ustanovení § 82 a násl. zákona č. [150/2002](#) Sb., soudního řádu správního.

JUDr. Ing. Jan Vych,
advokát

Mgr. Denisa Mokřížová,
advokátka

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz

[1] KONEČNÁ, Michaela, HANÁK, Jakub. § 16 [Základní ochranné podmínky národních parků]. In: VOMÁČKA, Vojtěch, KNOTEK, Jaroslav, KONEČNÁ, Michaela, HANÁK, Jakub, DIENSTBIER, Filip, PRŮCHOVÁ, Ivana. Zákon o ochraně přírody a krajiny. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 177, marg. č. 41.

[2] Opatření obecné povahy č. j. 13411-23-701 vydané Úřadem pro civilní letectví dne 19. 12. 2023.

[3] „Letem VFR“ se rozumí let prováděný v souladu s pravidly pro let za viditelnosti, viz PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 923/2012 ze dne 26. září 2012, kterým se stanoví společná pravidla létání a provozní předpisy týkající se služeb a postupů v oblasti letecké navigace a kterým se mění

prováděcí nařízení (ES) č. 1035/2011 a nařízení (ES) č. 1265/2007, (ES) č. 1794/2006, (ES) č. 730/2006, (ES) č. 1033/2006 a (EU) č. 255/2010.

[4] Opatření obecné povahy č. j. 9823-18-701 Úřadu civilního letectví ze dne 24. 9. 2018.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)